

НЕДЕЛЧО ДРАГАНОВ
ЦВЕТЯ ЗА ОСЕМДЕСЕТ
СТОТИНКИ

chitanka.info

В автобуса са само двамата — шофьорът и кондукторката, първият рейс, който тръгва от далечното предградие — доскоро село — към центъра на града. Студено е и кондукторката седи в кабинката. Шофьорът се мъчи да разговаря, защото му се спи.

— Времето днес ще бъде хубаво, към обед ще се стопли. — Снощи беше с приятели в кръчмата и сега клюма над волана. Още е тъмно и не може да се разбере има ли облаци на небето, или е чисто. Но шофьорът е убеден, че времето ще бъде хубаво. Убеден е, защото така му се иска.

Кондукторката, грозничко, русо момиче с издут корем — поради напреднала бременност — държи в ръката си грамофонче. Гледа цветенцето с наивно-мечтателен израз. Шофьорът продължава да мърмори, излагайки своята лична прогноза за времето. Тя не казва нищо и си гледа цветето.

„Темерут — мисли си той, поглеждайки с отвращение издутия ѝ корем, — дума не мож изкопчи от нея. С тази ми е най-скучно да пътувам. Селянка.“

Шофьорът е роден в града, баща му и дядо му са били също градски хора. Тъкачи в най-старата фабрика. И той отначало е бил тъкач. В армията попаднал в шофьорски взвод и научил нова професия. Не му се искало да тъче платове. Женска работа. То си е и така. В старата тъкачна фабрика мъжете сега се броят на пръсти.

Кондукторката държи червеното грамофонче и си мисли за градинката в село. Мъничка, добре гледана градинка. Тя самичка се грижеше за нея. Малка градинка с шибои, хризантеми, лалета. Най-напред показваха белите си главички кокичетата. Студено и нежно цвете. Като чистия, недокосван сняг. Студено и нежно цвете, а толкова радост събуждаше в душата ѝ! После се появяваха виолетките — дребничките теменужки с морави цветчета, които скъпернически изпускат аромата си — като ранната пролет. Дребни теменужки, които в чашката с вода, вече поувехнали, слагаха главичките си върху зелените листенца, прилични на широки, удобни възглавнички. Или не — листенцата повече приличат на ласкавите и нежни майчини длани. По-късно дворчето се изпълваше с уханието на зюмбюла. Вечер жълтите лалета тайничко си открадваха малко аромат от зюмбюла. Но само вечер — когато нямаше никой. Скриваха аромата си в затворените си жълти чашки и когато през деня лекичко ги разтваряха,

също мъничко миришеха на зюмбюл. Но това бе чуждо ухание. Уханието на добродушния зюмбюл, който беше щедър, както всички весели хора. А колко надменни бяха през деня жълтите лалета! Боже мой, колко горди. Но без свой мирис.

Грамофончетата цъфтяха през късно лято. Най-нежното цвете. Сякаш искаше да напомни, че след студената зима пак ще дойде пролет. Тя винаги си мислеше за това, когато виждаше широките розово-сини фунийки, обилно разцъфтели по цялата градинка.

„Темерут — мислеше си с яд шофьорът, който бе започнал да се събужда, — селски темерут.“

Той имаше някакво вкоренено предубеждение към селяните. И никой не бе в състояние да го избие от главата му. Когато се запознаеше с някого, винаги го питаше откъде е. Ако оня му отговореше, че е от града, той непременно искаше да уточни: роден в града или... Ако новият познат беше роден в града, шофьорът напълно се успокояваше. Но ако беше роден на село... той веднага ставаше нащрек. Ако беше роден в село, но отрасъл в града, това донейде вървеше. Но ако човекът казваше, че само от няколко години живее тук, шофьорът се изпълваше с подозрение: стиснат — по-скоро ще умре, отколкото да почерпи една ракия (и тогава шофьорът го черпеше ракия след ракия, даваше си последните пари — така, да му гледа сеира); хитрец — все ще гледа да те пързулне, да те прати за зелен хайвер и непременно ще се прави на много беден. Понякога шофьорът срещаше селяни, които никак не отговаряха на неговата представа, но той упорствуваше. Беше чел някъде, че изключенията са затова изключения, за да потвърждават правилото. Тази мисъл му бе харесала и ако селският човек не се вместише в характеристиката на шофьора, просто беше потвърждение на правилото.

Оставаха още десет минути до спирката, шофьорът бе говорил цели петнадесет минути, а кондукторката все си мълчеше. Той я погледна крадешком. Тя гледаше унесено своето грамофонче.

„Блее като овца — блейок, както казват на село.“ Нарочно рязко взе един завой и кондукторката извика. „Аха! Обади се. Това не ти е селска талига.“

— Какво държиш в ръката си? — меко запита шофьорът. Беше се разкажал.

— Цветенце — отвърна кондукторката. — В нашето село им казват грамофончета.

— Това са едновременните грамофони — рече назидателно шофьорът. — Едно време грамофоните са били с големи фунии. Сега такива няма. Сега е векът на магнитофоните.

Кондукторката се усмихна и допря цветеча до лицето си. Грамофончето бе още влажно от сутрешната роса.

— Моят вчера ми се кара — рече кондукторката.

Шофьорът се усмихна подигравателно. „Най-последно — отвори си устата. Много ме интересува, че твоят ти се карал. Ще ти се кара, ами. Такава мърла.“

Но кондукторката не видя усмивката. Тя си гледаше цветенцето.

— Вчера купих цветя за осемдесет стотинки. А моят ми казва: „Да беше купила с тия пари нещо да си хапнеш.“ Пък аз предпочитам да си купя цветя. Когато се прибера в къщи, да ми е радостно.

Шофьорът я изгледа изненадан, сякаш я виждаше за пръв път. Намали — паважът на улицата беше неравен и колата подскачаше. Кондукторката стана, за да излезе от кабинката.

— Стой си тука! — рече шофьорът. — Тук по-малко друска. Когато свършваш с билетите, идвай в кабинката. И по-топло е, и не друска.

— Забранено е — рече кондукторката.

— Щом аз ти казвам, край! — рече строго шофьорът.

Той внимателно спря автобуса. Няколко души чакаха на плочника. Кондукторката излезе от кабинката.

Шофьорът не бързаше да тръгва. Извади от джоба си кутия цигари. Но не запали. Сети се, че димът е вреден за кондукторката. Може да й прилошее. Знаеше го от жена си. А нали й беше казал да идва в кабинката. Сложи цигарите обратно в джоба си. И взе цветенцето, което кондукторката бе оставила, преди да излезе. Държеше цветенцето с дебелите си пръсти и страшно се боеше да не го повреди.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.